

روانشناختی مختصر اسدورو

Synopsis Sdorow Psychology

محمدتقی دلخوش
دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران جنوب

- روانشناسی
- لستر ام. اسدورو
- جهانبخش صادقی
- سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)
- ۱۳۸۴، ۶۱۸ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۴۱۰۰۰ ریال

«با توجه به اینکه روانشناسی به حوزه‌ای گسترده‌تر تبدیل شده و حجم عظیمی از اطلاعات پایه را انباشته است، من به سرعت متوجه شدم که برای اجتناب از فراهم آوردن کتابی حجیم، ... می‌بایستی تقریباً هفت هدف منطقی را دنبال نمایم. ... (۱- رعایت اعتدال در برخورد با گستردگی روانشناسی، ... ۲- ارائه کافی و غیرافراطی جزئیات، ...».

«کتاب حاضر که مبانی روانشناسی را به طور گسترده در بردارد به عنوان منبع درس روانشناسی عمومی ۱ و ۲ برای دانشجویان کارشناسی رشته روانشناسی در نظر گرفته شده است. از آنجا که امکان تدریس هر فصل این اثر به صورت مستقل وجود دارد، اساتیدی که تدریس مبانی روانشناسی در سایر رشته‌های تحصیلی را بر عهده دارند می‌توانند برحسب نیاز تعدادی از فصول را انتخاب کنند».

این پیشگفتارهای مؤلف و مترجم، برگرفته از کتاب روانشناسی، اثر اسدورو ترجمه جهانبخش صادقی است که توسط سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، در ۶۱۸ صفحه در سال ۱۳۸۴ برای نخستین بار انتشار یافته است. کتاب حاضر به جمع آثاری می‌پیوندد که پس از انتشار اصول روانشناسی «مان» به قصد تدریس روانشناسی عمومی فراهم گردیده‌اند.

مروری بر اثر

کتاب شامل پیشگفتار مؤلف و مترجم، دوازده فصل، فهرست منابع، و واژه‌نامه‌های انگلیسی - فارسی و فارسی - انگلیسی است.

فصل اول، با تاریخچه، ریشه‌های فلسفی و علمی، مکاتب و دیدگاه‌ها، و قلمروهای تخصصی روانشناسی، به درک

ماهیت روانشناسی اختصاص یافته است، و در فصل دوم، با طرح مباحثی همچون منابع دانش و شناخت، اهداف پژوهش علمی، روشهای پژوهش روانشناختی و تجزیه و تحلیل آماری داده‌های پژوهش، روانشناسی به عنوان یک علم معرفی شده است.

«علم عصبی رفتاری»، عنوان فصل سوم است که دستگاه عصبی و غدد درون ریز را شرح می‌دهد. و در فصل چهارم به رشد و تحول انسان از خلال دوره‌های پیش تولدی، شیرخوارگی و کودکی، نوجوانی و بزرگسالی پرداخته شده است. موضوعهای رایج در زمینه فرایندهای حسی و ادراک، یعنی؛ آستانه‌های حسی، ساختاری و کنش دستگاههای بینایی، شنوایی، بویایی، چشایی، و حسهای پوستی و بدنی، در فصل پنجم ارائه شده‌اند. و در فصل ششم، سه قلمرو یادگیری بر مبنای شرطی‌سازی کلاسیک و کنشی و یادگیری شناختی مورد بحث قرار گرفته‌اند.

«حافظه» و «هوش» عناوین فصلهای هفتم و هشتم هستند. در زمینه حافظه، مباحث پردازش اطلاعات، حافظه حسی، حافظه کوتاه‌مدت، تقویت حافظه و جنبه‌های زیستی روانی حافظه برجسته شده‌اند و در زمینه هوش، مباحث هوش آزمایی، کرانه هوش و نظریه‌های هوش مورد تحلیل قرار گرفته‌اند.

«انگیزش» به فرایندهای روانی برانگیزاننده، هدایت‌کننده و استمراردهنده رفتار به سوی هدفی مشخص دلالت دارد. منابع انگیزش و انگیزه‌های گرسنگی، جنسی و پیشرفت، در فصل نهم به بحث کشیده شده‌اند. و در فصل دهم، از خلال طرح مباحثی همچون، بعد زیست روانشناختی هیجان، ابراز و تجربه هیجان، و نظریه‌های هیجان، مفهوم هیجان مورد تبیین قرار گرفته است.

موضوع فصل یازدهم، «شخصیت» است و به روی‌آوردهای روان تحلیل‌گری، تحلیل عاملی، رفتاری، شناختی، انسانی‌نگر، و زیست‌شناختی پوشش داده است.

در فصل پایانی (دوازدهم)، موضوعهای متنوعی مانند شناخت اجتماعی، کشش بین فردی، بازخوردها، پویسهای گروهی، رفتار جامعه‌طلب، و پرخاشگری، در ذیل عنوان رفتار اجتماعی مورد بحث قرار گرفته‌اند.

برجستگی اثر

کتاب روانشناسی اسدورو، کتاب مناسبی برای دانشجویان سال اول دانشگاههاست. فصلهای کتاب به درستی سازمان یافته‌اند و دامنه عنوانها بدان حد وسیع هستند که دانشجویان با جامعیت قلمروهای روانشناسی آشنا شوند. هر چند فصلها عمق زیادی ندارند، اما بررسیهای محوری، فرضیه‌ها و کنکاشهای پژوهشی در قلمرو روانشناسی را به شکل مطلوبی منعکس ساخته و موازنه قابل قبولی بین زمینه‌های نظری و عملی برقرار کرده‌اند. نکته آخر اینکه، نثر روان و ساده مؤلف و ترجمه مطلوب و دقیق مترجم، اثری خواندنی برای مشتاقان روانشناسی فراهم کرده است.

کاستیهای اثر

«متن انگلیسی کتاب شامل ۱۷ فصل و ۲ ضمیمه است که ۱۲ فصل آن ترجمه شده است». در پیشگفتار مؤلف، در خصوص عناوین فصلهای حذف شده علت حذف آنها توضیح بیشتر و متناسب با شایستگی اثر ارائه نشده است. فصلهای حذف شده از متن انگلیسی عبارت‌اند از: فصل ۶: هشیاری، فصل ۹: تفکر و زبان، فصل ۱۴:

اختلال‌های روانشناختی، فصل ۱۵: درمان‌گری، فصل ۱۶: روانشناسی و سلامت.

برخی از معادلهای فارسی برای اصطلاحهای تخصصی مناسب نیستند. شماری از معادلهای پیشنهاد می‌شوند: پویایی گروه به جای پویش گروهی برای group dynamic، رگه به جای صفت برای trait، ذهن به جای ضمیر برای mind، ریخت به جای تیپ برای type، ارتجالی به جای خود به خودی برای spontaneous، خود افشاگری به جای خود فاش‌سازی برای self disclosure، دریافت حسی به جای احساس برای sensation، قراردادی به جای عرفی برای conventional، نوروژگرای به جای نوروتیسم برای neurotism، روان گسسته‌واری به جای سایکوتیسم برای psychotism، فزون جبرانگری به جای جبران افراطی برای overcompensation، فهرست به جای پرسشنامه برای inventory، مجاب‌سازی به جای اقناع برای persuasion، فرا تحلیلی به جای فراتحلیل‌گری برای meta-analysis، ادراک شخصی به جای تصور از دیگران برای person perception، ضمنی به جای ناآشکار برای implicit، مسند مهارگری به جای مسند مهارگذاری برای locus of control، برونگرد به جای برونگرا برای extrovert، درونگرد به جای درونگرا برای introvert، دیرینه ریخت به جای مفاهیم کهن برای archetype، استبدادی به جای مسئولانه برای authoritative، همدردی به جای همدلی برای empathy، همنوایی به جای تبعیت‌جویی برای conformity و بافتاری به جای موقعیتی برای contextual، رعایت تأثیرگذاری به جای تنظیم برداشت برای impression management.

فقدان نمایه اسامی افراد و نمایه موضوعی کاستی دیگر کتاب است. همچنین شایسته بود که مترجم اثر در پیشگفتار

کتاب تصریح می‌نمودند که ترجمه از چاپ چهارم یا چاپ پنجم کتاب فراهم شده است.

انتظار می‌رود که مترجم اثر در چاپ بعدی کتاب با رفع کاستیها در ارتقای اعتبار کتاب اهتمام ورزند.